

Les ones de la discòrdia

La situació gairebé ruïnosa de la ràdio pública valenciana, afegida a les poques alternatives de les emissores privades i les d'àmbit municipal, condemnades al control polític dels ajuntaments, conformen un panorama poc encoratjador de la ràdio al País Valencià.

Els mateixos presentadors de Canal 9 són els encarregats de posar la veu en els programes estrella de la ràdio pública valenciana.

“**E**l problema de esta radio es que es en valenciano”, va dir Anacleto Rodríguez, actual director de Ràdio 9, en posar els peus en aquella casa, l'octubre de 1998. D'aquesta manera començava una nova etapa dins de la ràdio pública valenciana que, lluny d'incrementar l'audiència i la qualitat de la programació, ha portat l'emissora a una situació d'endeutament i de crisi que l'han convertida en un instrument en mans del Partit Popular sense credibilitat i amb una programació cada vegada més castellanitzada. Actualment Ràdio 9 té un dèficit de 1.000 milions de pessetes i s'assembla cada dia més a la seua germana malanomenada rica, Canal 9, tant en continguts com en pèrdues.

Després d'haver aconseguit despatxar gran part del personal que hi havia treballat des del començament, l'emissora s'ha convertit ara en una mena de bassa d'oli, on no hi ha lloc a les crítiques, on els esports ocupen gran part de la graella de programació i on els directius han anat incorporant personal de la seua confiança, fins i tot una regidora del PP de Benetússer (Horta) que presenta un programa sobre esports autòctons. Durant aquests darrers dos anys, però, la ràdio també ha hagut d'afrontar les denúncies per acomiadament improcedent i les protestes i manifestacions públiques de part de la plantilla contra les mesures laborals de l'empresa.

La Unió de Periodistes Valencians, veu aquesta situació amb pessimisme. “Estem molt preocupats –diu Rosa Solbes, presidenta de la Unió– no només per l'estat de ruïna econòmica en què es troba Ràdio 9, sinó per la situació dels professionals més qualificats d'aquella ca-

sa. Molts d'ells estan arraconats, i fins i tot n'hi ha que treballen a les ordres de becaris”.

La programació n'és, en part, responsable d'aquesta situació, sobretot pel que fa a l'audiència. Durant els darrers mesos, la direcció de Ràdio 9 ha anat preparant una graella de programes on els mateixos presentadors de la germana televisió són els qui també posen la veu a la ràdio. *Hui en dia*, presentat per l'incombustible Ximo Rovira, és el programa estrella i compta amb la presència de Jimmy Jiménez Arnau, Kety Koofman o Lidia Lozano (tots també ells col·laboradors de *Tómbola*) que, segons resa la pàgina web del programa, “ens acompanyen a diari per explicar-nos veritats insondables, inspirar-nos els sentiments més tendres i pelar sense pietat l'incaut que es fique pel mig”. Aquests mateixos col·laboradors són precisament els que obliguen a la utilització del castellà com a llengua principal del programa, com passa amb altres espais en aquesta ràdio.

L'aplicació del model televisiu. Però juntament amb Ximo Rovira també trobem rostres coneguts de la pantalla com ara María Abradelo, màxima representant del més pur estil comercial de Canal 9, o Carolina Ferré i Eduard Forés, presentadors d'un espai sobre notícies del cor a la televisió pública. El problema és que la gran responsable de l'èxit d'aquests programes –la imatge– no existeix en un mitjà com la ràdio.

Llevat de *Hui en dia*, que compta amb el pressupost més alt, la resta de programes han de tirar avant amb un equip mínim i amb recursos precaris que són, en part, conseqüència de la culminació del que els treballadors de la ràdio pública

han anomenat "l'listes negres", un procés d'eliminació de professionals contractats des dels inicis de l'emissora.

Actualment, la situació econòmica de Ràdio 9 no fa pensar precisament en un enlairament de l'emissora a curt, i potser tampoc, a llarg termini. La possibilitat de privatització de l'ens públic de RTVV, de moment, s'ha allunyat, i, de fet, algunes veus apunten que l'actual situació de la ràdio és clarament favorable als interessos del govern valencià pel control polític que hi pot exercir.

Si la situació de la ràdio pública valenciana és poc encoratjadora, la resta de l'oferta radiofònica al País Valencià no aporta grans novetats. Les desconnexions de les emissores d'àmbit estatal com la Cadena SER, la COPE o RNE ofereixen una programació escassa, íntegrament en castellà i que inclou bàsicament informatius de curta durada, programes esportius i espais d'entreteniment amb participació dels oïdors, incloses unes condicions laborals i d'infraestructures mínimes.

L'excepció que confirma la regla.

Pel que fa a les ràdios privades valencianes, tant l'emissora 97.7, líder d'audiència, com LP Radio, la filial radiofònica del diari *Las Provincias*, basen principalment la seua programació en la ràdio-fórmula, farcida d'anuncis, i en els espais dedicats a la difusió de l'agenda cultural, rutes turístiques, esports i informatius de curta durada.

Tampoc les ràdios municipals ofereixen un panorama gaire optimista. L'excessiva manipulació per part dels ajuntaments ha convertit aquests mitjans de comunicació en els òrgans d'expressió dels equips de govern municipals i ha eliminat qualsevol possibilitat de fer d'aquestes ràdios un servei per a la població. L'emissora que ha constituït durant molt de temps l'única excepció, Ràdio Lluna, de Manises, finalment també s'ha convertit en portaveu de l'alcaldia.

"Ràdio Lluna ha estat durant molts anys una utopia a nivell de tot l'estat espanyol -explica Mariví Martín, coordinadora de l'emissora fins el passat mes de febrer-. L'Associació Ràdio Lluna gestionava i coordinava els continguts dels programes i va aconseguir crear un

Ràdio 9, l'emissora pública valenciana, s'ha convertit en un instrument a mans del govern valencià que ha conduït la ràdio a una situació de greu crisi econòmica.

model de ràdio que era vàlid tant per a la formació dels joves, com per a la participació ciutadana, com també per a la difusió de informacions de servei, que són els tres pilars bàsics de qualsevol ràdio municipal". L'arribada del PP a l'ajuntament trencà els esquemes de l'emissora i el col·lectiu va decidir dimitir per les pressions polítiques de l'alcaldia.

Tret d'aquesta experiència, que l'associació espera poder repetir i millorar en alguna altra freqüència que encara està buscant, resta alguna altra alternativa com Ràdio Klara, la primera ràdio lliure

que es posà en funcionament als Països Catalans i que el 1989 va aconseguir legalitzar-se com a emissora cultural.

Una possible solució a aquest panorama tan poc encoratjador, com proposen alguns representants de la Unió de Periodistes Valencians, passaria per una voluntat política decidida, per la creació d'un consell audiovisual, per la neutralitat informativa i pels necessaris canvis en l'estructura organitzativa de les ràdios públiques.

Rosanna Melià

ELS PROPRIETARIS DE LES RÀDIOS

Públiques

Generalitat de Catalunya (CCRTV)

- Catalunya Ràdio
- Catalunya Informació
- Catalunya Música
- Catalunya Cultura

Generalitat Valenciana (RTVV)

- Ràdio 9

Govern espanyol

- Radio Nacional de Espanya

Diputació de Barcelona

- ComRàdio

Privades

Grup Prisa (El País...)

- SER (SER, 40 Principales, Dial, M-80, Sinfo Radio, Radio Mallorca, Radio Espanya de Barcelona, Radio Valencia)

Telefónica

- Onda Cero
- Onda Ràmbia (Acord amb Lluís del Olmo per associar-la a Onda Cero)

Ràdio Olot, Cadena Musical, Radio Ambiente Musical, Grup Zeta (El Periódico...)

- Ona Catalana

Grup Correo, Premsa Espanyola (Abc...), Conf. Episcopal Espanyola

- COPE (COPE, Cadena Ivo, Radio Popular, Onda Naranja)

Grup Flaix

- Flaix FM
- Flaixbac

Grup Planeta

- RKOR

Grup Godó (La Vanguardia...)

- RAC 1 / RAC 105
- A3 Radio (amb Prisa)

Grup Serra

- Ràdio Ullina
- Som Ràdio (amb el Govern balear)

Arquebisbats catalans

- Ràdio Estel